

BÁCSMEGYEI FÜGGETLENSÉG

A BÁCS-BODROG VÁRMEGYEI ÉS A ZOMBORI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁR: Egész évre 10 kor., féltre 5 kor., negyedévre 3 kor. — Néptanítók részére: Egész évre 8 kor., féltre 4 kor. — Egyes szám ára 10 fillér.
Megjelenik: vasárnap és csütörtökön.

Felelős szerkesztő:

Dr. Jovánovits József.

Laptulajdonos a „Zombori Függetlenségi Párt.”

Főmunkatárs:

Dr. Kiss Dezső.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Erzsébet-körút 13. sz. hová a lapot illető közlemények és az előfizetések küldendők. — Kéziratokat a szerkesztőség nem ad vissza.
Szerkesztőség és kiadóhivatal telefonszáma: 76.

A törvényhatósági joggal felruházott városok és tisztviselői érdekében.

Ez év első napjaiban a városok főispánjai és országgyűlési képviselői egy átiratot és mellékelve egy memorandum-tervezetet kaptak, amely arról szól, hogy tömörülve, a magas kormány tagjait arra kéri fel, hogy a városok közigazgatásának könnyebbé és olcsóbbá tétele, anyagi tulterheltségük csökkentése és a városi tisztviselők tiszt megélhetési viszonyainak biztosítása érdekében az országgyűlés képviselőházához egy törvényjavaslatot a legrövidebb időn belül terjeszsenek elő.

Az akció megindítója a mi főispánunk *Fernbach Károly*, — aki ezzel a tényével is bizonyoságot adta, hogy őt a kor szükségének átérzése, a városok jólétének emelése, egy becsületos városi közigazgatás megalkotása serkenti.

Tanubizonyosságát adta ezzel, hogy a szomorú, súlyos és igazán tarthatatlan helyzetben lévő városok és azok tisztviselői ügyét szíven viseli, azok érdekeiért küzd.

Az ő fáradhatatlan, szinte lázas tevékenysége felrázta az illetékes tényezőket, nemes elhatározásának példája galvanizálta szerveiket, s erős a hitünk, hogy buzgó lépteinek nyomán már a közel jövőben áldás fog fakadni.

Az átirat s a nagyszabású s értekes memorandum-tervezet *hiteles* szövege következőleg hangzik:

Kedves barátom!

A törvényhatóságok kormányzásának vállainkra nehezede, sokszor súlyos gondjai között lelkiismeretes kötelességünket képezi az, hogy a vezetésünk alatt álló közületnek virágzását, anyagi és szellemi niveaujának emelését féltő gonddal és minden erőnkkel előmozdítsuk.

Magam, aki megyei és egyuttal városi törvényhatóság élén is állok, sajnos tapasztalom azon óriási ellentétet, mely a megyei

és városi törvényhatóságok vagyoni állapota és háztartásában mutatkozik.

A vármegyei adminisztratív költségei majdnem kizárólag az állam által fedeztetnek, holott a városok teljesen önerejükkel kénytelenek azokat fedezni.

A vármegyék e kedvező helyzetéhez viszonyítva a városokét, — látjuk azt, hogy a városokon adminisztratív kiadásai mellett mily terheket rónak az állam érdekében s az állam által reájuk rótt teendők. Kényszerítetnek a városok önerejükkel az adók kivételét, előírását, behajtását teljesíteni, erre nagy munkaerőt alkalmazni, — ellátni a közbiztonsági szolgálatot, mely teher a turbulens elemeknek a városokban való tömörülése miatt hovatovább nagyobb és fejlettebb rendőrség fentartását és fejlesztését kívánja — és ezeken kívül kötelesek végezni a közigazgatás mind modernebbé fejlesztésével szükségképpen felmerülő s a törvényhozás és kormányrendeletek által önmagától értőleg reájuk rovandó mindig több és több az államfentartás érdekébe szükséges teendőket.

A vezetésem alá rendelt Zombor szab. kir. város az adóügy ellátására 44.000, rendőrsége fentartására s az ezzel kapcsolatos teendők ellátására 65.000 koronát költ évenként, mely összegek nálunk, még hozzá a csekély adóalapunk miatt 30 % pótdót vesznek igénybe.

Mennyi közhasznú, a város szellemi fejlesztését előmozdító közművelődési és mennyi a város anyagi felvirágoztatását magában rejtő közigazdasági intézmény volna ez összegeken létesíthető.

A városok lakosságát azonban többel terhelni immár nem lehet. A fejlődés szükségképeni gőpontjai, — a nemzeti haladás letéteményeseinek — a városoknak működése megbénítatik — és felő, hogy a folyton fokozódó terhek sulya alatt azok összeroppannak és a községek niveaujára süllyednek.

Egyik szomorú következménye e tulterheltségnek az, hogy a városok nem képesek oly tisztviselői kart fentartani, mely hivatása magaslatán állva, tegyen eleget nemes kötelezettségének, — kivéve azon városok egyikét-másikat — amelyek egyébkénti tehetségük folytán önerejükkel immár némiképp segítettek, avagy segíteni szándékoznak.

Az anyagi gondokkal folyton küzdő tisztviselő nem képes oly buzgalommal teljesíteni feladatát, mint tőle elvárható, amelynek sajnos és megdöbbentő következménye

az, hogy a közigazgatás rendes és pontos menete szenved behozhatatlan hátrányokat, mi közvetve az egész ország ügyszolgálatának menetében is nagy zavarokat okozhat. Tehát a jelenlegi súlyos állapoton segíteni s a tisztviselők szomorú helyzetén javítani kell, különösen akkor, amikor az állam hivatalnokainak illetményeit böles meggyőződéssel, méltányosan rendezte és tisztviselőivel jól tévén, magának tett legjobbat.

Amde — mint fentebb is hangoztattam, — a városokra újabb terhek immár nem háríthatók! Honnan merítsenek tehát a városi törvényhatóságok ehhez anyagi erőt?

Igaz meggyőződésem szerint most már nemesak méltányos, de éppen felette jogos is azon kívánság, hogy mérjen az állam egyenlő mértékkel kinek-kinek.

A városi tisztviselők fizetése a városokban csaknem kivétel nélkül mindenütt a városok sajátos viszonyainál fogva azt lehet mondani ötletszerűen van rendezve s alig van törvényhatóság, mely a szolgálati pótlékokat ismerné, úgy hogy az előléptetés lassúsága, — lehet mondani majdnem lehetlensége — kizárja azt, hogy a tisztviselő hosszú szolgálatának legalább némi jutalomként magasabb javadalom élvezetéhez jusson.

Rendezni kell a városok tisztviselőinek fizetését az egész vonalon akként, hogy azok ugymint az állami hivatalnokok megfelelő törzsfizetést kapjanak, továbbá osztályokba és fokozatokba soroztassanak és szolgálati idejük növekedtével magasabb fokozatokba és osztályokba felléphessenek.

A céltudatos működés s a kívánt továbbfejlesztés biztosíthatása végett az államnak kell sorompóba állani és tenni. Törvényhozásilag elrendelendő, hogy a városok által teljesített nagyfontosságú s felette sok állami funkciók ellenértékéért e fizetések rendezéséből felmerülő többletkiadások az állam által megtérítenek addig is, míg a közigazgatás keretében beillesztett, de oda tényleg nem tartozó állami teendők teljesítésének terhei a városi törvényhatóságok vállairól törvényhozás útján levétnek, míg a fentebb felemlített azon szerencsés városok, melyek a tisztviselők fizetését önerejükkel máris rendezhették — ezen nyerendő állami dotációt mindenesetre még szükséges kulturális-közművelődési, avagy a városok felvirágzásához s fejlesztéséhez megkívánt közigazdasági intézmények kiadásainak fedezésére kapják meg, illetve fordíthatják.

Ezért véltem szükségesnek, hogy az ide

FENNÁLL 1824. ÉV ÓTA.

Husvéth István

műfestődjé és kémiai tisztító intézete Zomborban.

232-50-29

Elfogad uri, női és gyermekruhákat
TISZTÍTÁSRA ÉS FESTÉSRE
a legolcsóbb árak mellett.

mellékelt felirat-tervezetet Neked megküldjem, felkérve Téged arra, hogy szóljal hozzá, jó-nak s célravezetőnek gondolod-e ezen irányu kezdeményezést, mert tenni kell, miután a tisztviselők helyzete annyira sivár, jövőjük perspektívája oly ködös, hogy nem várhatunk tovább tétlenül, különben végkép elmerülnek az adósság sodró és viharos hullámaiban, amit az államháztartás gépezetének biztos működése szempontjából is meg kell akadályozni.

Szíveskedjél nyilatkozni az iránt is, vajjon helyesnek vélnéd-e azt, ha a városi törvényhatóságok főispánjai és országos képviselői tömörülve és teljes számban a magas kormány tagjainál küldöttségileg tisztelegve nekik ezen, vagy esetleg ezzel egyező más ily feliratot átnyújtanók és arra kérnék, hogy az országgyűlési képviselőházhoz egy, ezen szomorú, súlyos és igazán tarthatatlan helyzetet gyökeresen orvosló törvényjavaslatot a legrövidebb időn belül előterjesztenének.

Szíves választatot az ügy sürgősségére való tekintettel mielőbb kérve, vagyok szívélyes üdvözléssel s kartársi tisztelettel

Zombor, 1907. december hó 30-án.

Hived

Fernbach Károly,
főispán.

FERNBACH KÁROLY FŐISPÁN

MEMORANDUM-TERVEZETE.

Történelmileg beigazolt és megdönthetetlen tények bizonyítják azt, hogy a viharos időkben, amikor népek, nemzetek kivont karddal állottak egymással szemben, élet-halál harcot vívni létükért, hazájuk virágzásáért s mikor a népek nemessége, virága, vérével festé a harcmezőt, életével fizetett hazaszeretetéért s birtokai elpusztítva, terméketlenül téve mutatták az emberi vandálizmus szomorú nyomait; a városok s azok hazafias, hű polgárai voltak egyedüli megmentői a pusztulásnak indult nemzetnek.

A városok gyenge falait a bennlakó polgárok hazaszeretete tette erős védőbástyákká és mentette meg a hazát a nemzetnek, bátran dacolva a mindent rombolni akaró számtalan ellen hatalmának sokszor fékezhetetlen kitérésével s vérént ontva, vagonát áldozva akasztá meg a mindent elsőprésszel fenyegető emberesordák előnyomulását.

A csendes tétlenség szomorú napjaiban alapját veti meg a nemzet új irányu tevékenységének s az ipar és kereskedelem fejlesztésével gyarapítja vagyonát, lehetővé teszi fejlődését s tekintélyt szerez neki a külföld előtt.

Gőcpontjává válik a lelki erők fejlesztésének s hatalmas letéteményese a szellemi tőkék gyarapításának. Első osztályosává válik a nemzet anyagi és erkölcsi küzdelmeiért vívott harcoknak.

És midőn a béke korszakában a nemzet jogainak biztosítása erős lelkek alkotta százados törvényekkel szilárd alapokra fektetik, neki ezekből csak morzsányi rész jut, de azzal is megelégszik.

Az idők haladtával a modern fejlődés hovatovább mindig több és több terhet ró a népre s a „misera plebs contribucus“ sorai-ban a városok ismét csak az első helyet foglalják el.

Közismert dolog, hogy az adók viselésében a városok állanak az első helyen. A házadók, kereseti adók, fogyasztási adók s az ebből folyó általános drágulás terhe, a városokat sújtja a legkiáltóbban.

És akkor, amikor a vármegyék törvényhatóságai a nekik biztosított jogok mellett ügykezeléseik költségeit nemcsak hogy maguk nem fedezik, de sőt ezekhez az állam pénztára nemcsak hozzájárul, hanem az összes költségeket megadja; ezzel szemben a városok adminisztratív költségeiket maguk kénytelenek fedezni, viselni a közoktatással és közbiztonság fentartásával járó költségeket és emellett állami teendőket saját terhekre teljesíteni.

Igy a vezetésem alatti Zombor városa adókezelésért évi 44.000 koronát kénytelen kiadni és ezzel az amugy is súlyosan terhelt polgárait 10 százalék pótdátóbblettel meg-róni, mely összeggel pedig számos üdvös intézményt volna képes létesíteni és fen-tartani.

Az adókezelés költségeiből felmerülő nyomasztó terhekhez hozzájárulnak a jórészben szintén állami funkciókat teljesítő rend-őrség javadalmazása teljesen a várost terheli.

A bűnügyi előnyomozások megindítása, a toloncügy ellátása, a mindig nagyobb mérveket öltő társadalmi mozgalmak ellenőrzése és utlevél-kezelés stb. állami teendők, teljesítve a város költségén, így például Zombor városának rendőrségi kiadásai évi 65.000 koronára rúgnak, míg a vármegyék az ilyen féle kiadásokat nem ismerik.

A közügyek kezelése mindinkább fejlődik, — senki sem tudhatja mit hoz a holnap.

Ujabb törvényhozási, vagy kormányhatósági intézkedések napról-napra fokozódó terheket fognak róni a városi törvényhatóságokra, amelyekből állami teendőket végző hatóságok lesznek állami javadalmak nélkül.

Hol találjuk tehát nyomát a városi törvényhatóságokkal szemben a méltányosság-nak? Sajnos sehol!

Különös figyelemmel kell lennünk egy kiáltó körülményre: a város adminisztrációjának, adókezelésének, közbiztonsági szolgálatainak pontos viteléhez nagyszámu kellően képzett, anyagi gondoktól ment tisztviselőkre van szüksége.

Amde miként volna a szellemi tőkájének megszerzéseért súlyos anyagi áldozatokat hozott tisztviselő gondoktól ment, ha majdnem csak alamizsnaként tekinthető fizetéssel kénytelen a létért küzdeni — gyermekeit tisztességes polgárokká nevelni — és éppen a városokban a társadalmi nagy kényszer alatt megfelelő életmódot is folytatni!

Egy rosszul fizetett tisztviselő csak kerékkötője lehet a közélet egészséges fejlődésének; mert ha a város igazgatása és köz-ügyeinek intézése oly egyének kezébe van letéve, kiknek az étellel való nehéz és szakadatlan küzdelem és elkeseredés munkakedvüket és erejüket folyton szibbasztja és bénítja, s lelket marcangoló gondokkal terheltlen úgy ahogy teljesítik élettelen gépként kötelességeiket, mennyire káros befolyást gyakorol ez a reájok bizott közérdekek megvalósíthatására?

Ebből kitetszik, kétségtelen s elvitázhatatlanul áll előttünk, hogy ezen okvetlenül kell segíteni!

A törvényhatósági városok, legalább Zombor szab. kir. város, amely óriási anyagi erejét meghaladó terhek alatt nyög, úgy hogy a város fejlődésére, társadalmi, közgazdasági érdekeinek felvirágzására sem áldozhat, erre a legjobb akarat mellett sem képes. Hozzájárul ehhez, hogy a városok tulságosan megvannak terhelve oly kötelezettségekkel, amelyek állami intézmények létesítése alkalmával a legtöbb esetben kényszerhelyzetnek engedve magára vállalt, ezen a városnak évenként visszatérő elkerülhetetlen kiadásai hozzájárulnak a fejlődés előmozdítása céljából szükségképp előálló újabb és újabb terhek, a törvényhozás által reáharított mindig újabb és újabb kötelezettségek.

A magas kormány rokonszenves méltánylását nem vonta meg állami alkalmazottaitól, az indokolt óhaj az 1904. évi I. t. c. formájában országos akaratként megnyilatkozott.

És miután azok a döntő motivumok, melyek a törvény meghozatalának indító okai voltak teljes összességükben a községi közgazdagságában is kellett, hogy alkalmazást nyerjenek, létrejöttek az 1904. évi X. és XI. t. c.-ek, melyek a törvényhatósági tisztviselők szeretetteljes felkarolásáról tesznek tanubizonyosságot.

Habár ezen fizetésjavítások a sajtó sebeket végkép nem gyógyították meg, a tisztviselői kérdés nagy problémájának végleges megoldását nem inaugurálták, a viszonyok és körülmények között, az adott helyzetben legalább mégis oly intézkedéseket juttatott részükre, amely biztosította családjuk részére a mindennapi kenyeret és a legszükségesebb ellátást.

Csak egyedül a városi törvényhatósági tisztviselőkről feledkezett meg teljesen egy a törvényhozás, mint a kormány. Csak a városi törvényhatóságok kénytelenek anyagi tehetetlenségük tudatában tétlenül szemlélni, hogy a tisztviselője mint pusztítja nap-nap után megélhetése miatt esélyeg az ő külön vagyonát, vagy ennek nem léteben mint esik kétségbe, amint látja, hogy kikerülhetetlenül tátong előtte az adósságok örvénye.

Pedig annak a hatalmas gépezetnek, amely az államnak épenugy az egyes állampolgároknak boldogulására és javára dolgozik, épuget és fentartó alkatelemei a városi törvényhatósági tisztviselők, mint a vármegyék.

Épugy kell dolgoznia azon, hogy az állam az ő alkotmányos szabadságában és a törvényei által hízósított jogrendjében tovább is éljen és tovább élve haladjon.

Az állam, a haza, a magyar nemzeti eszme érdekében épuget sok tenni, alkotni valója van. Működése épugy érinti a népet legszentebb jogaiban, épugy őre a személy-és vagyonbiztonságnak, épugy hivatása és feladata, hogy az államhatalmon esorba ne essék, s fáradjon oly módon, hogy működésének minden paránya az állampolgároknak boldogulására és így az állam megerősítésére vezessen.

ÓRIÁSI MARÓNI 5 kgr. csomag 3 kor. 40
o fil. bérmentve. o

Kapható:
Ifj. Heindlhofer Róbert
Zombor.

Sőt amint fentebb részletesen is kifejtettem, jóval több par exelense állami teendőt végeznek, mint a megyeiek. A modern államélet és ennek keretében kifejlődött modern közigazgatás rendkívüli sok mechanikai munkát ró a városi törvényhatósági tisztviselőkre.

Ezen nehéz hivatásnak csak intelligens, lelkes, kitartó, buzgó és teljesen megbízható tisztviselői kar felelhet meg.

A 19-ik század uralkodó eszméi olyanná alakították át az adminisztrációt, aminek lennie kellett, úgy hogy ma már a hivatali székekben az egyéni erőt, tehetséget, hosszú és költséges előkészület után megszerzett szakismeretet kívánjuk.

Amidőn tehát annyi erős emberi sajátosságokat kívánunk egy-egy személyben összepontosítani, a józan ész logikája megköveteli, hogy ne még mindig az elavult múlt századbeli fizetési arányok szerint, hanem azon mód szerint dotáltassanak, amiként tőlük munkát, közszereplést és társadalmi kötelezettséget igénylünk.

Mert csak gondtalanul a mindennapi kenyér megszerzésének nyomasztó gondolatától menten szentelheti magát a tisztviselő lelke minden tudásával, kedélyei frissességével, szellemi erélylyel hivatala magasztos köteleseinek csak ekkor reményelhető s fogjuk látni igazán társadalmi életünk leghatalmasabb orgánumát a legerősebb izmokkal és legdusabb vérekkal működni és tapasztalni, hogy az éltető vér melege a gyöngye szervezetnek a városok felvirágzására, fejlesztésére fog hárulni.

Míg ellenkező esetben a derekabb elemek kerülni fogják azt a pályát, mely a leg-sivárabb jövővel fenyeget, s el lehetünk készülvél, hogy a közfunkciókban és életküzdelmekben egyaránt nélkülözhetetlen lelki erők summája egyre fogyatékosabbá, a hivatalnokok szellemi és erkölcsi tartalma egyre sekélyesebbé válik.

Már pedig a városi törvényhatósági tisztviselők már évek óta érzik azon súlyos terheket, melyek a megélhetési viszonyok nyomoruságos volta és az élelmicikkek folytonos drágulása miatt rájuk nehezdednek.

Ezen mostoha és tarthatatlan állapotokat fényesen igazolják a folytonos feljajdulások.

Igaz, hogy a tisztviselők fizetései és lakbérei körülbelül 20—30%-al emelkedtek, de még mindig nem olyan arányban, hogy az országszerte bekövetkezett fizetésrendszerhez hasonlítható lenne.

Hozzájárul még ehhez azon sajnálatos körülmény is, hogy a tisztikar csekély létszáma mellett az előléptetés majdnem lehetlenné van téve, s a korpótlék sem állapítatván meg, a huzamosabb időn át szolgáló tisztviselők fizetése mindig ugyanaz marad. Míg ezzel szemben a folyton fokozódó drágaság és fejlődő gyermekeinek neveltetése napról-napra több kiadást igényel, úgy hogy a hosszú szolgálat keserű jutalma a mindinkább fokozódó anyagi romlás és munkaképtelenség esetén a további megélhetés lehetetlensége.

A tisztviselő rendszerint kellő ingatlan vagyonnal nem rendelkező, az elkerülhetetlenül szükségesek beszerzése végett az apróbb hitelekhez kell folyamodnia, s azok egész sorozatának összegabalyodó hínárjában hánykolódnia.

Ez még csak a rendes napikérdések foglalata, amelyet azután azon rendkívüli csapások súlyosbitanak, amelyek mindannyi

szor előjönnek valahányszor úgy a tisztviselő, mint családja valamelyik tagjának hosszabb betegsége egy várt vagy váratlan haláleset bekövetkezik.

Nem telik arra, hogy magát vagy családjának tagját enyhét nyújtó vidékre küldhesse, szakavatott tudósokkal kezeltesse, a folyton dráguló gyógyszerekkel elláthassa és a sokat hánytorgatott rangjához képest örök nyugalomra is helyezhesse. És a súlyos veszteség feletti fájdalomhoz hozzájárul szokás szerint a nyilvánosság vádja is, hogy „miért nem tette ezt, miért nem küldte betegjét ide vagy oda, miért sajnálja halottjától a megfelelő végtisztességet“?!

Erre egy városi tisztviselő igazán más-ként nem felelhet, mint hogy „nem miért, hanem miből“?

Vannak egyes körletek az ország különböző vidékein, melyeknek központjai a megélhetéshez okvetlenül szükséges cikkek szolgáltatása tekintetében a termelők által a legmostohább elbánásban részesítettek, — nagyon sajnós, hogy e központok mindenkor a városok. A tisztán fizetésre utalt tisztviselő a szükséges élelmicikket nem termelhetvén, kénytelen azokat a termelőktől beszerezni és a legtöbb esetben mesterségesen kartelszerűen emelt árakkal megfizetni, ha családjával együtt éhezni nem akar.

És sajnós, hogy mindenkor, de épen most ezen szűk viszonyok közepette e drágítás azon cikkekre a legnagyobb mérvben terjed ki, amelyek rendes napi szükségletet képeznek.

Szomorú tényként konstatálható az, hogy legtöbb helyen a drágaság annyira fokozódott, hogy egyes cikkek ára 40—50, sőt némelyike 100—150 %-al emelkedett az utolsó 3 év alatt, úgy hogy ma kétségtelenül sokkal nehezebb megélhetési viszonyokkal kell a tisztviselőknél küzdeniök, mint azelőtt és fizetésök sokkal kevésbé elegendő fentartásukhoz, mint az utolsó pótlás előtti silány javadalmazása.

Nehezebbé teszi a tisztviselő helyzetét, s mint a művelt osztály emberének azért kell szenvednie a legtöbbet, mert amíg a többi kategóriákat a gazdasági válságok hullámverése az anyagi boldogulás különböző fokozatain lejjebb, vagy feljebb vetheti, addig neki feltétlenül ki kell tartania abban a pozícióban, melybe életviszonyai utalták.

Ez a rabság. A társadalmi kényszer rabsága, mely áldozatát képtelen, idegsorvasztó, megőrzítő harcba űzi semmi másért, csupán a felszínen maradásért.

Mert hiszen a társadalom megköveteli hivatalnokaitól a tisztességes ruházódást, a gyermekei uri neveltetését, a feleségének állása szerinti szereplését, de sőt követeli, hogy a társadalmi, illetve kulturális és humanisztikus minden közintézményre áldozatokat is hozzon.

A köztisztviselői állás Magyarországon ma sem szünnén meg uri foglalkozásnak lenni, nem meri bevallani nyomorát, nem szabad oly igazán szegénynek lenni, amilyen legtöbbje szeretne lenni, hanem az élet örömeinek mázával az arcán, agyába bevágva körmeit az odalapuló fekete gond, mosolyogva kell hordania keresztjét, azt a véleményt törekedve kelteni másokban, sőt magának is abban az illúzióban élni, hogy előkelő feladatain alapuló méltósága el nem homályosodott fényben lebeg a sokaság fölött.

A hivatal absorbeálja munkarejét, megköli kezét, kizárja őt jóformán minden

oly mellékfoglalkozásból, azon szabad keresetektől, amelyek tág teret hagynak a versenynak, a konjunkturáknak és szeretésének, amelyek sok esetben üdvös fordulatot tenének lehetővé.

A tisztviselő elől mindez el van zárva. Jövedelmére a körülötte nyüzsgő életnek semmi befolyása sincs. Az anyagi korlátok, melyek között hánykódik áttörhetetlenek.

Szükséges tehát, hogy a tisztviselők és családjuk jól felfogott érdekében e lehetetlen és tarthatatlan helyzet orvosoltassék.

E tekintetben az osztó igazság azt követeli, hogy ha a törvényhozás az állami alkalmazottaknak megélhetését törvényileg biztosította, ne feledkezzen meg a városi törvényhatósági tisztviselőkről.

A legméltányosabb, legjogosabb és a legigazságosabb kérések ezek.

Kegyelmes Urunk!

Mélyen tisztelt Képviselőház!

Az ügynek helyes és sikeres megoldása akként történhet, hogy az 1904. évi X. és XI. t.-cikk hatálya a városi tisztviselőkre is kiterjesztetik, illetőleg a városi törvényhatósági tisztviselők fizetése a vármegyeiekhez hasonlóan rendeztetik.

Minthogy pedig a tisztviselők helyzetének javítása immár elődázhatatlan szükséglet képez, a törvényhatósági városok pedig ez idő szerint a tisztviselők illetményeinek megkivánt gyökeres rendezéséhez szükséges fedezettel nem rendelkeznek, üdvös és célszerű volna az, ha a törvényhatósági városok terhein könnyítendő, az általuk teljesített állami tendőkért kilátásba helyezett kárpótlás terhére tisztviselők fizetésének rendezésére már a jövő évtől kezdve az állami költségvetés terhére felvételnek oly összeg, melyből tisztviselők illetményeit a mai követelményeknek megfelelően rendezhetik.

Ezen első sorban is legégetőbb kérdés ilyen megoldása után lennének a városokat és különösen anyagi érdekeiket s ebből kifolyólag létfenntartásukat mélyen érintő kérdések törvényhozásilag megállapítandók és ezen esetben a közigazgatás keretébe beillesztett, de tényleg oda alig tartozó állami teendők terheitől a városi törvényhatóságok felmentendők, vagy elkerülhetetlen szükség esetén ezen teendők teljesítéseért az állam által megfelelőképp kártalanítandók. Ezen összeg úgy lenne megadandó, hogy a városok abból tisztviselők fizetését tartoznak gyökeresen és véglegesen rendezni.

Mert életerős fejlődésre csak is oly közület számíthat, csak is az felelhet meg fontos és nemes hivatásának, mely a fejlődéséhez szükséges eszközökkel kellőképp rendelkezik s nem kénytelen a polgárok áldozatkészségét kiaknázva azok vállaira folyton fokozódó s már ma is elviselhetetlen terheket hárítani.

Zombor, 1907. évi december hó 30-án.

Fernbach Károly,
főispán.

H I R E K.

Főispáni titkár mint lapszerkesztő.

Nem örömet veszem a tollat a kezembe. Nem szeretem nevem szelöltetését, nem vagyok barátja annak, hogy hírlapi polémiák segítségével minden különösebb érdem nélkül hírlapi nagysággá avattassam.

Lapunknak sem célja, hogy személyek vigéccé legyen, újságírók kisdöd játékának

adjon terrénomot. Más magasabb céljai vannak.

Mégis írnom kell, mert kénytelen vagyok.

Nem engedhető, hogy a közvéleménybe olyan meggyőződések menjenek át, amelyek köntörfalazással a valót a maga sarkából ki akarják forgatni.

Hogy álláspontja törvényes területen mozgott, mert már nem mint szerkesztő, hanem főmunkatársként szerepelek.

Hát kérem szépen, amióta a zombori függetlenségi párt a lap politikai irányának vezetését reám bízta, én a lapnál a főmunkatársi címet viselem.

De felvehettem volna még hangzatosabb címet; főszerkesztő, lapszerkesztő, társszerkesztő. A címekben válogathattam.

Hogy főmunkatárs lettem, ezzel az a céloim volt, hogy mentesítsem magam apróeseprő zaklatásoktól, kellemetlenségektől.

Hivatalos állásom kényes természete is követelte ezt és még egy más ok, amely azonban a szerkesztőség kulissza titkát képezi s a nyilvánosságot sem érdekli.

Azt hiszem ezzel ezt a kérdést a szényegről levettük. A „Bácsmezei“ pozíciója is, amely nem akár a vidéki zuglaponokaké szintéjére lesüllyedni, igazat fog adni nekem.

Dr. Kiss Dezső.

Kinevezés. Fernbach Károly főispán Valient Nándor segélydíjas közigazgatási gyakorlót, tiszteletbeli vármegyei aljegyzővé nevezte ki.

Bírói vizsga. Villy Mihály zombori törvényszéki aljegyző a napokban sikerrel letette az országos bírói vizsgálobizottság előtt a bírói vizsgát.

Áthelyezés. Az igazságügyminiszter Elischer Lajos dunaszerdahelyi járásbírói végrehajtót a topolyai kir. járásbíróshoz helyezte át.

Kölcsönös áthelyezés. Az igazságügyminiszter Szabó Béla szabadkai törvényszéki és Katancsics Péter kovásznai járásbírói irnokokat kölcsönösen áthelyezte.

Polgármesterválasztás Zentán. Vojnits István alispán rendelkezése folytán a zentai városi közgyűlés február 7-én fogja választás útján betölteni az üresedésben levő polgármesteri állást.

Hivatalvizsgálat. Szemző Károly hód-sági főszolgabíró január 29-én Derynén hivatalvizsgálatot tartott és elismerését fejezte ki Dobosinszky Lodomérnak, a község kiváló jegyzőjének, valamint a segéd- és kezelő személyzetnek pontos és lelkiismeretes működésükért.

Nappali áram. Folyó hó 29-én mintegy tizenöt érdekelte értekezletre jött össze a kath. legényegyesületben, hogy a nappali áram behozatalának módjairól tanácskozzak. A villamos társaság havi 2000 kor. biztosítása esetén hajlandó a nappali áramot szolgáltatni. Az értekezlet elhatározta, hogy egyfelől felhívja a motortulajdonosokat egy kötelező nyilatkozat aláírására, melyben egy évi időtartamra bizonyos mennyiségű havi áramfogyasztásra kötelezik magukat, másfelől kérvényt intéz a városi tanácshoz a mozgalom erkölcsi és anyagi támogatása érdekében. Egy kis jóakarattal és áldozatkészséggel a nappali áram kérdése, mely oly fontos anyagi érdekeket érint, bizonyosan megoldható s reméljük, hogy egy iparosaink saját érdekében, valamint a törvényhatóság is győnge iparunk fellendítése ügyében mindent meg fognak tenni, hogy a nappali áramszolgáltatás annyi meghiusult próbálgatás után végre valóra váljék.

Lyceumi előadás. Lévy Gyula fővárosi színművész vasárnap, február hó 2-án délután 5 órakor a városháza dísztermében előadást tart Madách Imre Az ember tragédiájáról.

A szegedi tisztviselők fizetése. Szeged városi közgyűlése egy heti tanácskozás után rendezte a tisztviselők fizetését olyképpen, hogy valamennyinek a fizetését aránylagosan fölemelte s egyben a korpótleköt is szabályozta. Vezércikkünkben közöljük Fernbach Károly főispán memorandum-tervezetét, amelylyel a városi tisztviselők anyagi helyzetének javítását célozza.

Háziipari szövetkezet. A bácsfeketehegyi gazdasági háziipari szövetkezet január hó 31-én kezdte meg működését, amely alkalommal a vezetőség a földművelésügyi minisztert és a főispánt meglehangu táviratban üdvözölte.

A tűzoltók gyűlése. A vármegyei tűzoltószövetség választmánya esütörtökön ülést tartott Zomborban. A választmány elhatározta, hogy a tűzoltószövetség idei évi rendes közgyűlését február 16-án tartják meg Zomborban a vármegye székházának kistermében. — Vojnits István alispán, a tűzoltószövetség elnöke elhatározta, hogy a megye területén a tűzoltóságot a megválasztott tűzfelügyelők útján alapos kioktatásban fogja részesíteni. Egyben akciót indít annak megvalósítása érdekében, hogy azokban a községekben, ahol még tűzoltó-testület nincsen, azok mielőbb szerveztessenek.

Tisztviselők védelme. A kereskedelemügyi miniszter azon tapasztalata alapján, hogy a fegyelmi vizsgálat alá vont állami alkalmazottak az alárendelt hatóságoknál állásuktól sok esetben tulbuzgóságból akkor is felfüggesztetnek, amikor ezt komoly érdekek nem követelik. Rendeletet bocsátott ki, amelyben kimondja, hogy a fegyelmi vizsgálat alá vont alkalmazott csak két esetben függeszthető föl, nevezetesen akkor, ha azt a hivatal vagy intézet tekintélye és a szolgálat érdeke föltétlenül megkívánja, továbbá akkor, ha a fegyelmi vizsgálat alatt álló alkalmazottnak a szolgálatban való meghagyása a fegyelmi vizsgálat sikerét kockáztatja.

A csecsemővédő-egyesület céljaira városunk jószívű kereskedői a következő adományokat nyújtották: id. Müller Vilmos 6 m. vászont, Schlieszer Sándor 10 m. vászont, Spitzer Sándor 10 m. vászont, Spitzer Vilmos 4 m. vászont, Topálovits M. 3 m. vászont, Bugarszki és Popov 7 m. barhetet, Czettl Vilmos 10 m. barhetet, Panits Koszta 10 m. tennis flanel, Messinger és Offner 3 m. tennis flanel, összesen 63 m. kelmét; Báits Vitomir 25 m. csipkét, Goldfahn Sándor 18 m. csipkét, Szabó Nándor Péter 27 m. csipkét, összesen 70 m. csipkét; Bikár P. Milutin 4 és fél m. himzést, Stein Jakab 5 m. himzést, Weidinger S. és Zs. 16 és fél m. himzést, Polzovits Testvérek 4 m. himzést, összesen 30 m. himzést; Bikár P. Milutin 1 vég pertlit, Goldfahn Sándor 1 vég pertlit, Weidinger S. és Zs. 4 vég pertlit, Engel Mór 3 vég pertlit, Szabó Nándor Péter 1 vég pertlit, összesen 10 vég pertlit; Báits Vitomir 245 gombot és 1 orsó cernát. — Ezt az anyagot önként vállalkozó, hasonlóan jószívű nők dolgozták és dolgozzák fel s a kész ruháskák pár napig az üzletek kirakataiban elhelyeztetnek. Részben használt, részben új kész ruháskát adományozott: Koszterszitz Józsefné 13 darabot, Mrakovits Mihályné 3 drbot, Pimpi Károlyné 2 drbot, Sztrilich Istvánné 1 drbot, összesen 19 drbot. — Az adományoknak az egyesülethez leendő felküldéséről Lévy Nándorné (V., Szóntai-ut 16. sz.) gondoskodik. Az adakozók közzönet fejében érezzék át azt a nagy örömet, amelyet adományaikkal okoznak a szívekben.

Előjáróválasztás. Paesér község képviselőtestülete Rózsa Sándort községi közgyámmá választotta.

Kirabolt templom. Alsókaboli gör. kel. szerb templomot vasárnap éjjel kirabolták. A tettesek mindezeideig ismeretlenek.

Hamis husz koronás. A bácsbokodi községi pénztárból a napokban a bajai kir. adóhivatalba pénzt szállítottak be és ebben volt egy hamis husz koronás. A husz koronával persze a község károsodik, mert most már nehéz volna megállapítani, hogy melyik fél csalta meg a községet.

Uj takarékpénztári igazgató. A szépliget-i takarékpénztár részvénytársaság mult hó 28-án tartotta meg az elhalálozás folytán megürült takarékpénztári állás betöltésére vonatkozólag a választást.

A részvényesek túlnyomó része főtisztelendő Drach Antal r. k. szépliget-i plébánost öhajította az igazgatói állásra beválasztani. A régi és letűnt politikai gárda maradványai, a közbecsülés és tiszteletben megőszült plébános politikai ellenfelei pedig mindent elkövettek, hogy Reisz János megyei virilista volt kereskedő, Drach Antal plébánosnak legádázabb ellensége legyen a takarékpénztár igazgatója.

Mind a két párt jelöltje érdekében óriási mozgalmat indítottak.

A választás Drach Antal plébános óriási győzelmével végződött.

A választás eredménye közörmöt okozott a megválasztott igazgató hívei között, akik a plébános mellett való állásfoglalásukkal a lelkiatyához való ragaszkodásuk és rendületlen bizalmuk és szeretetüknek adták ez uton is jelét.

A szépliget-i németajku polgártársak főtisztelendő Drach Antal plébánosnak köszönik, hogy a népnevelés mintaszerű és hogy a népiskolákban az előadás nyelve magyar és hogy a németajku gyermekek mindannyian a magyar nyelvet beszélnek.

Ha minden nem magyarajku község lelkiatyja így viselné drága hazánk és nyelvünk érdekét szíven, úgy ma nap már a négy folyó szelte földön csak magyar szó hangzanék.

A Dmke közművelődési estélye Szépligeten. A Dmke palánkai fiókja elnöksége elhatározta, hogy a magyaros műveltség terjesztése céljából Palánka vidékén levő idegennyelvű községekben is — mint Palánkán — alkalmas műsorral közművelődési estéket tart. Az első ilyen vidéki estéjét mult szombaton tartotta Szépligeten, egy a község, mint vidéke közönségének élénk részvétele mellett. A jelekből ítélve a fiók e nemű munkássága nagyon szép eredményű lehet s a magyar kultúra terjesztése szempontjából igazán nagy becsű lesz. Az est műsorának kivételén egy a fiók vezetősége, mint a helybeli intelligencia nagyon eredményesen működött közre. Marton István áll. gazd. intéző lelkesítő elnöki megnyitója után Eötvös Mihály polg. isk. tanár temperamentumos szavalata következett, amidőn Dóczy J. „Molnár Katica“ című költeményét előadta a nála megszokott kiváló ügyességgel. Ezután Spolarich János polg. isk. tanár alapos és mély tanulmányra valló felolvasásában népszerű és könnyen érthető formában magyar nyelven Madách Imre életét, német nyelven pedig „Az ember tragédiájá“-t ismertette, melyet 45 vetített kép bemutatása kísért. Végül következett az est egyik legszebb és legelvezetesebb száma, amidőn Reisz Jánosné urnő kiváló ügyességgel előadott precíz zongora kísérete mellett. Rajhaty Gyula „Mi a baba“ című melodrámat nagy sikerrel és jól megérdemelt hatással szavalta, melyet a szépliget-i dalárda szabatos éneke kísért. A műsort tánc követte.

Az egyforintosok bevonása. Az Osztr.-Magyar Bank utasította összes pénztárait, hogy fizetéseit ezüstben kizárólag egy- és ötkoronás pénzdarabokban teljesítse és az egyforintosokat tartsa vissza. Ennek az intézkedésnek kizárólag oktató célja van. Mert míg a falvakban egész szépen hozzászoknak a koronaszámításhoz, a városokban a kereskedők még mindig forintokban és krajeárokból számítanak. Az eddigi összes figyelmeztetések és utasítások eredménytelenek maradtak. Most a forintoknak a forgalomból való kivonása által akarnak a helyzetet segíteni. Az osztrák-magyar bank elegendő mennyiségű egy- és ötkoronásokkal rendelkezik, hogy a forintokat pótolni tudja.

Halálraitelt zombori napszámos. Eszék-ről jelentik, hogy az ottani törvényszék Beresics Nátó zombori napszámost, aki a mult év novemberében meggyilkolta és kirabolta Lisesics Gyuró vinkovcei aggastyánt, akasztásra ítélte.

A titeli hid építése. A régóta tervezett titeli Tiszahid tárgyában legutóbb értekezlet volt a keresk. ministeriumban, amelyen a hidat illető négy alternatíva fölött folyt a tárgyalás. Beható eszmecsere után az értekezlet elhatározta, hogy az új Tiszahidat Rudolfsnád községgel szemben létesíti kombinált közúti és vasúti hid formájában 2340000 K költséggel. A hid létesítésével kapcsolatban két vasútnak nevezetesen a nagybecskerek—titeli és titel—pancsovaivonalnak kiépítése van tervbe véve.

Erkölcsei züllés. Bezdáni tudósítónk értesít, hogy az ottani csendőrség Ujváry Lajos asztalos- és Balla József pékinas, 14 éves gyerkőcöket gyújtogatás, betörés és lopásért letartóztatta. Harmadik társuknak, Tubity Márkó béregi születésű csavargó szolgagyermeknek sikerült megszöknie. A csendőrség körözi. A három mákvirág lelkét nem kevesebb mint 27 betörés, lopás és gyújtogatás terheli. Lopásaikat bünt-bűnre halmozva különös módon hajtották végre az utóbbi időben. Mintegy 5—6 hónappal ezelőtt Majtány József cukrász üzletajtájának kulcsát ellopták azzal a szándékkal, hogy alkalomadtán a pénztárt megdézsmálják. Miután az alkalom sokáig késett, elhatározták, hogy azt elősegítik olyformán, hogy felgyújtanak egy házat. Meg is tették. Mult hó 20-án felgyújtották Ruff Mátyás istállóját, amely le is égett. Ugyanily szándékból felgyújtották Bence postamester nagy kazal szénáját. Feltörték a dunai nagy halászbarkákat, betörték az iskolába, legutóbb pedig az önszegélyzöbe a kasszát akarták megcsapolni, de rajtavestettek.

Fegyverhasználat. Mult vasárnap Csurogon Bognár István csendőrszervező, Pergel István és Romcsév Gruja rendőrökből álló járőr a községben cirkált. Cirkálás közben betértek a csurogi nagykorcsmába, ahol Mándits Milos csurogi henteslegény mulatott. Mándits, aki — ámbár csak 28 éves — már 8 évig ült fegyházban emberölés miatt és most is feltételes szabadságon van, a járőr láttára indulatoskodni kezdett. Miután közismeretes, hogy Mándits folyton revolverrel jár, a járőr vezetője, Bognár csendőrszervező felszólította, hogy revolverét adja át. Mándits erre kirántotta revolverét és a csendőrszervezőre fogta, aki e kritikus pillanatban elsütötte fegyverét. Mándits jajszó nélkül összeesett. A csendőrgolyója átjárta testét és a falba furódott. Mándits súlyos betegen fekszik. Életbenmaradása azonban valószínű, mert a golyó nemes szerveket nem sértett meg. A hadbíróság a vizsgálatot megindította.

Állatszámítás. A földművelésügyi miniszter valamennyi törvényhatósághoz most adta ki körrendeletét a mezőgazdaságról és mezőrendésről szóló törvény alapján fogatosítandó tavaszi haszonállat számítás tárgyában. A rendelet értelmében a haszonállatok minden községben a legelőre kihajtás előtt, de legkésőbb március végéig összeírandók. Az összeírást a járási m. kir. állatorvosok az egészségi vizsgálatok alkalmával ellenőrzik. Az összes községek állatösszeírási lapjait május hó 1-ig kell a földművelésügyi minisztériumba felterjeszteni, ahol az adatokat a minisztérium mezőrendési osztálya fogja feldolgozni.

Pénzt, vagy életet! Tóbiás Lajos borota-pusztai szőlősgazda a mult évben Polyák Lukács szőlőmunkásnak kiadta szőlőjét megmunkálás végett. A munkabérré vonatkozólag szerződésileg állapodtak meg, mely szerint Tóbiásnak három részletben kellett a munkabért megfizetni. Polyák fizetésének két részletét a kikötött időben fel is vette, de a harmadik részlet határidejét nem akarta bevárni, s már szeptember 16-án, holott a fizetési nap szeptember 20-ika lett volna, felkereste Tóbiást és követelte tőle pénzt. Tóbiás azonban a határidő előtt nem akart fizetni s ezért Polyák fenyegetőzve távozott a házból. Másnap reggel Polyák átment Rém községbe és ott revolvert vásárolva, felfegyverkezve tért vissza és ismét beállított Tóbiáshoz pénzt követelve. Minthogy Tóbiás ekkor sem akart engedni, Polyák előrántotta revol-

verét és rászegezve Tóbiásra, agyonlövéssel fenyegette. A megrémült Tóbiás két lépésnyire hátrált, mire Polyák elsütötte a revolvert és mindkét töltényt, amelylyel a fegyver fel volt szerelve, kilőtte. Az első golyó nem talált, de a második a jobb oldalon a hasüregbe furódott s életveszélyes sérülést okozott. A szerencsés véletlen folytán azonban Tóbiás felgyógyult és zsaroló támadója ellen a feljelentést megtette. A mult kedden ítélezett felette a szabadkai esküdtszék és szándékos emberölés kísérlete miatt mondta ki bűnösnek s ezért 6 évi fegyházra ítélte.

Megölte a mostoha fiát. Zentáról írja tudósítónk: Még a mult hét végén történt, hogy Bálint János Tóbi tiszaparti vendéglős falopáson érte a mostoha fiát, Gyömrői Vincét. A vendéglős a tolvaj fiut egy keze ügyébe akadt falhasábbal fejbeütötte, hogy — persze — meg ne sántuljon. A gyerek azonban nem vette tréfára a dolgot: elvesztette az eszméletét és hiába költögette az apja: nem akart feleszmélni. Kórházba viték és ott tegnap meghalt anélkül, hogy egy perere is visszanyerte volna az eszméletét. A szabadkai törvényszéki orvos felboncolta a fiu holttestét és a halál okául koponyarepedést konstátált.

Párbaj bicskával. Bundala József mélykúti és Lencse András jánosalmi legények a mult héten a mélykúti nagyvendéglőben mélyebben néztek a „borosüvegek fenekére. Mikor már a virtus érzete megszállta őket, az az ötletük támadt, hogy párbajt vívnak egymással. De mert kardjuk nem volt, hát bicskában állapodtak meg. A párbajszabályokkal nem sokat törődtek. Párbajsegédek, orvost nem hívtak, a distanciát se mérték ki pontosan, hanem nyomban egymásra támadtak s addig szurkálták egymást, míg mind a kettő vértől borítva össze nem esett. Mindkettőt följelentették az ügyészségnek.

Csöd. Az ujvidéki kir. törvényszék Gavanszky Mladen szenttamási lakos ellen a csődöt elrendelte.

Elfogott szélhámos. Ószivácon már két éven át egy megnyerő modorú szerb fiatal ember járt a szerb családokhoz és segélyt kért tőlük, hogy a zombori szerb preparandiában megkezdett tanulmányait folytassa, miután teljesen szegény árva. A szerb családok készséggel segítették a rokonszenves ifjút, ki feltűnő esinos eleganciával öltözködött. Szívesen látták maguk között, jól megvendégelték s pénzzel is elég gavallérosan ellátták. Végre kiderült, hogy az illető egy közönséges szélhámos. Sehöl sincs a preparandiába beiratkozva, hanem egy horvátországi helynéküli kereskedősegéd, Teodorovits Dusán kereskedő felismerte a szélhámost s nyomban jelentést tett a rendőrségnek. A szélhámos neszt vette, hogy megfigylik s bujkálni kezdett a szállodákban. Végre a rendőrségnek sikerült Weisz Benő szállodájában nyakonszipni és letartóztatni; a rendőrség Zomborba toloncolta.

Megvadult bika. Palonáról írja tudósítónk: A Palona községben a kiselejtett bikát árlejtésen egy bácsujlaki mészáros vette meg. Mikor a bikát hazá akarta vinni, az megvadult és a kocsit, mely mögé kötve volt, egészen összetörte és az országútról egyenesen visszazaladt a községbe. Szerencse volt, hogy a szarván levő kötél végén az összetörtött kocsiból egy kerék és egy létra volt, ami megakadályozta a futásban, mert különben emberéletben is könnyen kárt tehetett volna. Az emberek ugyszólván agyondobálták a bikát és így kénytelen volt tulajdonosa Palonán az utcán leölni és a húst így hazaszállítani.

Fizetésektelenség. A d a m o v i c s és P o p o v i c s titeli cég, melynek Szenttamáson is van üzlete, fizetésektelenséget jelentett be.

Bevándorlási tilalom. Kanada meguntta már a bevándorlókkal való bibelődést. Nincs idegen munkaerőre szüksége. Értesítette tehát a kormányokat, hogy államának területére a bevándorlást betiltotta. Ennek következtében a belügyminiszter értesítette az utlevelét kiállító hatóságokat, hogy Kanadába utleveket kiadni tilos.

Öngyilkos szerelmes. Takács Ferenc bajai szőlő legény, szerelmi bubánatában a napokban foszforoldatot ivott. Szerencséjére anyja észrevette tettét s jókora adag tejet erőltetett a szerelmes fiuba. Az ellenméreg meg is tette a hatását s a másvilág küszöbéről visszahozott legény belenyugodott szerelmi csalódásába. Takács ma már jobban van.

Richter letartóztatva. Ujvidékről írják: A mult heti gyilkos merénylet tettesét, Richter Ferenc órást hosszú hajsza után sikerült a rendőrségnek a külterületen elfogni és letartóztatni. Richter teljes beismerésben van, hogy nejét szándékozott lelőni, de annál jobban fájjalja, hogy a lövés egy ártatlan személyt talált. A szerencsétlenül járt Gruber Ferencet 42 serét érte, amelyek legnagyobb részét már sikerült eltávolítani és ha semmi komplikáció közbe nem jő, Gruberné felgyógyulása hamarosan remélhető. Richter Ferencet kihallgatása után a rendőrség a kir. ügyészséghez kísérte át.

FARSANG.

Február 2.: A zombori szerb tanító- és tanítónőképző intézet növendékei által rendezendő Szent-Száva beszeda a városi színházban.

Február 2.: A kulai iparos dalárda bohócestéje.

Február 5.: A paripási tűzoltó testület bálja.

Február 8.: A zombori iparos dalárda dalestéje a városi színházban.

Február 8.: Az I. ujvidéki nőegylet jelmezes bálja Mayer vígadótermében.

Február 8.: A bezdáni önkéntes tűzoltó testület táncvigalma a Dobos-féle vendéglő összes helyiségeiben.

Február: A Bács-Bodrog vármegyei Tulipán Házipari Szövetség műkedvelő előadása a városi színházban.

Február 15.: A zombori könyvnyomdászok táncmulatsággal egybekötött zini előadása a városi színházban.

Február 15.: A hőségi olvasókör álarcos bálja.

Február 15.: A szabadkai szerb nőegylet és dalárda beszédje a Pest-szállóban.

Február 16.: A zombori katolikus legényegyesület zártkörű házi táncmulatsága.

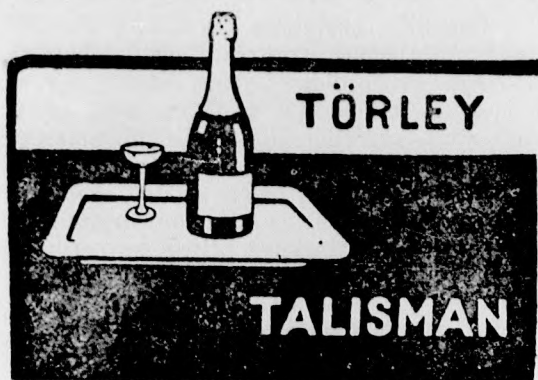
Március 1.: A zombori katolikus legényegyesület színjátékkal egybekötött farsangi nagy táncmulatsága az új székháza összes helyiségeiben.

Március 3.: A Kaszinó Egyesületi Dalárda alapszabályszerű bohócestéje.

Műkedvelői előadás. A Bács-Bodrog Vármegyei Tulipán Házipari Szövetség február hó első feleiben hangversenyvel és műkedvelő előadással kapcsolatosan táncestélyt rendez Fernbach Károlyné elnök védnökségével. A hangversenyen való közreműködésre sikerült városunk legelőkelőbbjeit megnyerni, akik a próbákat nagy ambícióval és lelkesedéssel látogatják. A helybeli műkedvelő zenészek az orchesterben Csavojác János hegedűművész vezetésével fogják a közöket kitölteni. Lesz prolog, vegyeskar, melodráma, fátöltő és egy vígjáték.

Nyomdászok mulatsága. A zombori könyvnyomdászok felállítandó szanatóriumok javára f. hó 15-én táncmulatsággal egybekötött műkedvelő előadást rendeznek a városi színházban. Színré kerül: „A nőkérdés“, vígjáték I felvonásban és „Az angol kisaszszony“ I felvonásos bohózat. Nemes ambíció, s humanizmus fogott kezét az előadás sikere érdekében. Városunk közönségének szíves pártfogásába ajánljuk, ha egy estét kellemes, derült hangulatban óhajt eltölteni. Hisz a pártolása erkölcsi kötelessége társadalmunknak. Mindnyáján érezzük, mennyit tett a sajtó a kultúra érdekében. Neve s a szabadság fogalma szinte elválaszthatatlan. S mialatt a legnagyobb szellemi élvezetet nyújtó eseményt feltalálják nekünk, mérget szívnak magukba, az ölombetük pusztító, tüdőt ölő mérget. Támogassuk tehát nemes törekvéseikben nyomdászainkat, hogy erkölcsi sikerük az anyagival párosuljon s minél előbb felépülhessen a kultúra áldozatai számára a nyomdászok szanatóriuma.

Tűzoltó bál. A paripási önkéntes tűzoltó testület február hó 5-én a Kaszinó összes termeiben saját pénztára javára zártkörű tűzoltó bált rendez. Kezdeté 8 órakor este. A zenét a pétervárad cs. és kir. 70-ik gyalogezred zenekara szolgáltatja.

SZINÉSZET.

Szerda, január 29.

A szintársulat karmesterének, Kovács Miksának jutalomjátékául a **Paraszbecsület**-et adták, amit ügyesen összeállított kabaret számok előzték meg. Ez utóbbiban a társulat jelesebbjei vettek részt, névszerint Jászay Olga, Révész Ilonka, Csanádi Irma, Haraszti Vilma, Heltai Hugó és Gózon Gyula, — mindannyian igen szép sikerrel. A Paraszbecsület előadása is kifogástalanul ment, Kovács karmester nagy zenei képzettségre valló tökélytel dirigált. Kétségbevonhatatlan érdemei elismerésül babér koszorút kapott.

Közönség bizon nagyon gyéren volt, ami a bérletszünetes előadásokban már megszokottá vált.

Ugyanez este ajándékkal lepték meg Heltai Hugót is tisztelői, hogy művésze elismerésének kifejezést adhassanak.

Csütörtök, január 30.

Bucsuelőadásul a **Boccaccio**-t játszták, részben a Rákóczy-szobor alapja javára és ennek dacára ismét üres ház előtt. Az előadást Gózon Béla értelmes, átértett szavallata előzte meg. Az operette előadása kiválónak, a szezon egyik legjobb előadásának mondható. A kicsiny, de lelkes közönség majdnem minden számot megújratott; — még a karnak is kijutott a része a tapsból. Az egész előadáson kedv és elevenesség vonult végig, színészeink valóban bucsuztak, hogy ez utolsó előadással megrögzítsék azokat a kellemes emlékeket, amelyeket a színi szezon alatt apránként a közönség körében elhelyeztek. Különösen kiemelendők a szereplők közül Kaposy (Boccaccio), Csanádi (Beatrice), Dulich Mariska (Izabella), Haraszti (Fiametta), Polgár (uteai könyvárus), Gáthy (Pietró), Heltai (Sealdza), Gózon Gyula (Lotteringi) és Kabos (Lambertuccio).

Most pedig mi is elbucsuzunk a szintársulattól, amely egész itteni működését tekintve, határozottan megállotta a helyét, sőt egyes, valóban magasabb színvonalon álló előadásaival a vidéki színészet átlagán jóval felül is emelkedett. Voltak, igaz, gyengébb előadások is, amiket esetenként a kritika szigorubb hangján tettünk szóvá; mindenik esetben igyekeztünk rá is mutatni a nem sikerült előadás okaira, éppen azért, mert e kifogástalan erőkből összeállított társulattól mindig tökéletes előadást szerettünk volna kapni. De ezek dacára igen szép eredményt ért el a társulat és szívesen köszöntjük Polgár Károlyt sikeres működéséért — a viszontlátásig.

Szerkesztői üzenet.

K. M. Bezdán. A kérelem első részére intézkedtünk. Levél megy. A tudósítást köszönjük.

HIRDETÉSEK.

Üzlet átadás.

Zomborhoz közel fekvő községben egy 40 év óta fennálló

fűszer- és rövidáru-kereskedés

betegség miatt átadó. Jól jövedelmező üzlet, kimutatható forgalommal. Az üzlet átvételére és tovább vezetésére 7000 korona szükségeltetik. Leveleket „Ritka alkalom“ jelige alatt a kiadóhivatal továbbít. 20—1

Igazság.

POLITIKAI HAVISZEMLE.

— A LEGRADIKÁLISABB MAGYAR UJSÁG. —

SZERKESZTI

Dr. PATAJ SÁNDOR ügyvéd ZOMBOR.

Magyarország függetlenségi törekvéseinek és az emberiség szociális haladásának összegegyeztetője. Igazságügyi, társadalmi és irodalmi felszorgató, hibák ostromozója. Minden irányban demokrata, radikális, szabadon gondolkodó folyóirat.

Előkelő munkatársakkal, népies hanggal, tisztességes modorral.

Hirdetési olosók és állandó értékűek.

Egy egész oldal hirdetési ára 1 óra 20 kor., egész évre 200 korona.

☛ Egész évre 1 forint.

Műkiállítás

nyílik meg **február 9-én** jelesebb magyar művészeink részvételével, a zombori megyeháza főispáni termeiben.

A kiállítást a budapesti Eggenberger-féle műkereskedés rendezi. 19—2—1

Belépő díj 40 fillér.

A kiállított műtárgyak részletfizetés mellett is megvásárolhatók.

Köhögés, rekedtség és hurut ellen nincs jobb a

Réthy-féle pemetefű cukorkánál.

Vásárlásnál azonban vigyázzunk és határozottan RÉTHY-félét kérjünk, mivel sok haszontalan utánczata van.

Egy doboz ára 60 fillér.

Csak RÉTHY-félét fogadjunk el.

Meghívó.

A „Bezdáni takarékpénztár részvénytársaság“ **1908. évi február hó 17-én délután 3 órakor** tartja Bezdánban, saját helyiségeiben a

huszadik évi rendes közgyűlését,

melyre a részvényesek ezennel tisztelettel meghívattak. 21—1

A közgyűlés tárgyai:

1. Igazgatótanácsi és felügyelőbizottsági jelentés előterjesztése mellett az 1907. évi zárszámadások. — 2. Elnök jogtanácsos és alelnök lemondása. — 3. Alapszabályok módosítása. — 4. Aligazgató választás. — 5. Jogtanácsos választás. — 6. Indítványok.

Vagyon.	Mérleg és vagyonkimutatás 1907. év végével.	Teher.	
Váltótárca	713914 26	Befizetett részvénytőke	80000 —
Váltóúrlap készlet	678 80	Tartókönyv	44473 55
Intézeti ház	23003 99	Betételek	642582 99
Bezdáni 798. sz. betéti ingatlan	1945 29	Szövetkezeti alapítási díj	1080 —
Monostorszegi 1097. sz. betéti ingatlan	717 18	Átmeneti kamatok egyenlege	7718 06
Folyó számla adósok	169749 63	Osztalék számlán	12000 —
Hazai bank részvény társaság Budapest	133 —	Fel nem vett osztalék	20 —
Pénzmaradvány 1907. december 31-én	46653 04	Igazgatótanácsi jutalék számlán	898 32
		Felügyelő-bizottság jutalék számlán	179 66
		Intézeti alkalmazottak jutalék számlán	898 32
		Betét kamat adó hátralék	1191 66
		A m. ált. biztosító társaság számlán	152 63
		Visszleszámított váltók	165600 —
	956795 19		956795 19

Bezdánban, 1907. évi december hó 31-én.

Henneberg Sándor s. k.,
elnök.

Tavasy Lajos s. k.,
igazgató.

Klőzel Tivadar s. k.,
könyvvivő.